

* DE ERFGENAMEN

door J. TILLEMA

Boer Wigborkens, die reeds negen jaar lang zelfstandig heeft geboerd op de boerderij van zijn vader, de boerderij van het Wigborkens geslacht, dat een oud, een heel oud boerengeslacht is, Leonard Wigborkens, weet van overlevering, dat het geslacht waarvan hij de stamhouder is, terug gaat tot in de middeleeuwen, tot den tijd van monniken en kloosters. Vader Wigborkens heeft het laten opzoeken in oude boeken en men heeft de lijn gevonden tot in de middeleeuwen en voor hem, die zooveel van geschiedenis houdt, is het al een heel mooie gedachte, te weten dat er in de middeleeuwen een der voorvaders een koningshoeve in bezit ontving tot beloning voor de diensten, die ze hadden bewezen in den krijgsveld voor hun koning. Die hoeve is in bezit gebleven van het Wigborkens geslacht. Maar... nu negen jaar geleden vader het beheer van de hoeve overdroeg aan den eenigen zoon, die in leven was gebleven, scheen het einde gekomen te zijn van het Wigborkensgeslacht. Het huwelijk van den jongen boer Leonard Wigborkens bleef kinderloos. Geen kinderstemmetje lachte vol blijdschap en vulde met zijn blijheid de leegte in het leven van den ouden boer, die voortaan rustte omdat hij te oud was geworden voor het werk.

De eerste jaren had oude Kars Wigborkens vol hoop gewacht op het oogenblik, waarop zijn schoondochter het leven zou schenken aan een zoon, een erf-opvolger. Elk jaar wachtte de oude Kars, hij wachtte, zonder er met Leonard of met Rinia over te spreken. Hij wachtte zóó lang, tot hij tenslotte moe werd van het wachten en... de hoop opgaf.

Bij Kars Wigborkens kwam de angst: het geslacht van mij, het geslacht van mijn vaderen sterft uit. Die angst maakte den stuggen boer nog stugger en nog stiller dan hij al was. Soms, op een mooien zonnedag, liep de oude Kars naar buiten, voorzichtig en langzaam, voetje voor voetje. Dan dwaalde hij door de stallen, door de schuren, door den boomgaard, over de landerijen, die zich achter den boomgaard uitstrekten tot zoo ver het oog reikt. Oude Kars zag dan al de bezittingen en hij zou zijn handen wel willen uitslaan om dat alles te kunnen omarmen. Die landerijen, en die schuren, al dat schoon, het was

van hem, van zijn geslacht. Hoe lang nog? Leonard de laatste bezitter van al dat schoon.

Mummelend met zijn oude rimpel lippen slofte oude Kars dan weer terug naar huis, in zijn leunstoel zette hij zich neer en... sprak niet; heel den dag kon hij dan zitten peinzen en verstrooid antwoordde hij op de vragen die men hem deed, of hij antwoordde heelemaal niet.

Leonard en Rinia voelden ook het gemis aan kinderen als een druk, een kruis, dat ze moesten dragen. Ze zagen de zorg van vader en hoewel er niet over gesproken werd, wisten ze: vader lijdt omdat hij niet kan aanzien dat de plaats in handen van een ander zal moeten komen. Leonard en Rinia spraken er niet veel over met elkaar. Ze maakten beiden er een gebedszaak van.

Negen jaren lang zijn ze getrouwd geweest.

Negen jaren heeft Kars Wigborkens, de oude boer, gerust van zijn werk. Lang zal de oude Kars wel niet meer kunnen leven, hij is oud geworden, bijna 90 jaar. Hij is het leven nu moe, maar de oude boer heeft nog één begeerte.

Die begeerte is gekomen in het voorjaar, toen Leonard zijn zoon's morgens vroeg bij den vader kwam zitten en bijna juichend het blijde nieuws bracht: Vader, we verwachten een kindje.

Oude Kars was geschrokken, want dit had hij niet meer verwacht; hij had gestotterd: „Wat... wat... wat zeg je?... Is... is dat werkelijk waar?...” „Ja vader! In Augustus!”

„Jongen,” de oude boer had de handen van zijn zoon vast gegrepen en in zijn oogen hadden tranen geblonken. „Jongen, wat ben ik nou blij. Leonard, jongen, God is goed... God is goed voor ons, voor mij.”

Dien dag had de oude boer na het morgeneten zijn stok gepakt en steunend op dien stok was hij naar buiten geloopt, over het erf, een eind het land op. En aldoor had hij gemompeld: „Zoo is het goed... zoo is het goed... Heere, laat me het zien eer ik sterf.”

Oude Kars zal nooit dien morgen vergeten, dien morgen waarop hij nog had kunnen wandelen op zijn landerijen, op de landerijen van het Wigborkens geslacht... het geslacht, dat niet zou uitsterven.

De dagen gingen voorbij. De blijde dagen waarin oude Kars soms nog een lied, een psalm probeerde te zingen met zijn oude, schorre stem. De dagen, waarin hij vol blijde dankbaarheid opzag naar Rinia, die met een stillen glimlach op het gelaat haar werk deed in huis.

In het voorjaar zaaide Leonard het koren op de akkers. Vol blijde hoop ging hij over zijn land en strooide met gulle hand het koren in de zwarte aarde. Dat land was van hem, en dat land zou later zijn van den zoon die komen zou. De zoon, de erfopvolger, de stamhouder van de Wigborkens. Natuurlijk zou het een zoon zijn.

Het koren groeide. Het koren rijpte. En gelijk ieder jaar kwamen de oogsters om het koren af te slaan en te bergen in de schuren. Leonard deed mee bij het maaien van het goudgele golvende koren, hij deed mee zooals hij elk jaar had meegedaan. Hij sloeg den sikkel met krachtige slagen in het ruischende koren.

Hij werkte, en de hoop zong in zijn hart, de hoop dat het een zoon mocht zijn... een zoon, een Wigborkens...

De avondschemer komt over de landen kruipen. Boer Wigborkens legt den sikkel neer en zegt: „Kom, 't is genoeg voor vanavond.” De knechten en de bindsters richten zich op, overzien nog eens het werk van dezen dag en gaan dan moe naar huis.

Leonard loopt over het erf, hij gaat de stallen binnen en kijkt bij de varkens en de paarden. Neen, er is niets vergeten, alles is in orde voor den nacht. Daarna gaat Leonard naar huis. In de gang komt hij Rinia tegen, hij kust haar, steekt zijn arm door den hare en neemt haar mee.

De nacht gaat voorbij. De morgen komt. Leonard gaat nu niet naar het werk, want Rinia heeft pijn. Ze blijft op bed; tusschen de pijnen door glimlacht ze tegen Leonard, maar het is de glimlach van een moede.

In de morgenvroegte neemt hij de fiets en gaat naar het dorp om den dokter.

„De dokter is niet thuis, maar hij komt zoo metéén. Wacht u maar even in de wachtkamer.”

Leonard wacht, maar het wachten duurt ontzettend lang. Eindelijk, als hij net weg wil gaan om een dokter uit de stad te halen, stopt de doktersauto voor de deur. Leonard rent de wachtkamer uit, hij wenkt naar den dokter om den wagen niet in de garage te rijden.

Even later zijn ze op weg naar de boerderij van Leonard. De boer zit naast den dokter in de auto. Dokter